

SKOPAN

• André Gorz om ekologi

EKOLOGIRÖRELSEN har blivit en maktfaktor, har man konstaterat kring de senaste kommunalvalen i Frankrike. Nu har "de gröna" utmanat statsmakten på en av dess känsligaste punkter, på mediamonopolets område.

Fredagen den 13 maj kunde invånarna i Paris centrala del för första gången lyssna på Radio Verte ("Gröna Radion"), ekologirörelsens kvartersradio. I flera månader hade ekologirörelsens aktivister gått från kvarter till kvarter och spelat in material till programmen på kassetter. Den första sändningen kom från en lägenhet med hjälp av en sändare som de själva hade byggt.

Redan två dagar senare började TDF (Télédistribution française, som har ensamrätt att installera och hålla i gång sändare i Frankrike) med störningar på den våglängd där Radio Verte sände. "Första perioden av Radio Verte är slut, nu ska vi ändra taktik", sades det i ett uttalande från Radio Verte den 17 maj, efter den tredje sändningen, som pågick under ännu kraftigare störningar.

Många frågade sig om inte det här Radio Verte slagit i radiomonopolets mur skulle komma att leda till en uppblomstring av kommersiella sändare.

Men vad tjänar radiomonopolet egentligen till? Det räcker ju med att installera sändaren utanför landets gränser, på fastlandet eller på havet, för att förbigå lagen, och det är det som de stora kommersiella radiostationerna, t ex Europe 1, RTL, Sud Radio gör. Radiomonopolets väsen uppenbarar sig först i dess förhållande till självbärande, lokala, av lyssnarna gjorda program, typ Radio Verte: att förbjuda all möjlighet till en grön, fri, alternativ radio.

★

Förkastandet av ett samhälle, av en civilisation, utkastet till en ny värld som, även om den är tekniskt utförbar, är utopisk, då varken medlen eller de krafter som verkar för dess tillblivelse är klart definierade: allt det här är ekologismen. Det finns ingenting i det som är gemensamt med partiernas uppfattning om politisk verksamhet. Det saknar inte likheter med en religiös praxis (fast man aldrig åberopar någon gud).

Det säger André Gorz, den berömda franske socialistveteranen, i en artikel (undertecknad med hans mindre kända namn Michel Bosquet) i den vänster-

orienterade franska tidskriften *Le Nouvel Observateur* för några veckor sedan.

Det är nog de här kännetecknen, menar Gorz, som utövar en dragningskraft på såväl dem som har en politisk aktivitet bakom sig (framför allt veteranerna från maj 1968) liksom på dem som aldrig tidigare varit aktiva.

Enligt Gorz är den franska ekologirörelsen ännu långtifrån enad. Den består av tre grenar. En apolitisk och konservativ i Alsace, med krav på att landskapet inte ska bli ett nytt Ruhrområde. Denna grupp har inga förbindelser med de andra två. Den andra, som står nära den vänstersocialistiska rörelsen, finns i Bretagne. Den framför sitt program, som förenar ekologi och självförvaltande socialism, inom "partivänsterns" ram. Den tredje gruppen är Jordens Vänner, som uppträder i storstäderna. Det är med deras representanter Gorz har fört flera samtal.

Deras program är helt jordnära och fullständigt utopiskt på samma gång och rör sig kring två teman: 1. Att den industriella tillväxten har gått över den tröskel varifrån den skapar mer skador än verkliga rikedomar. 2. Att institutionernas tillväxt blir förtryckande för individerna och förstör deras förmåga att själva ta ansvar för sin individuella och kollektiva tillvaro.

Jordens Vänner organiserar sig i kvarterskommittéer och propagerar för jordbrukets återinförande i staden. De vill minska arbetsveckan till 30 timmar för att medborgarna ska kunna ägna sig åt arbetet i grannskapskooperativen.

Jordens Vänner undviker alla former av kongress eller stämma. De tillbakavisar sådana stora möten som alltid prisar den begärade talaren som orkar hålla på tills alla andra blir uttröttade, för att då framlägga sin motion. I stället pågår allt arbete i grupper som är tillräckligt små för att utesluta all masseffekt; alla diskussioner och alla framställningar görs i samtalsform. Annars förvandlas aktivisterna, enligt Jordens Vänner, till ledare och grupperna till maktapparater.

I övrigt är Jordens Vänner ovanligt blygsamma på teorins område. Det vägrar att utarbeta "strategier" som de inte har medel att tillämpa eller att fänga rörelsen i långt i förväg uppställda aktionsplaner.

Om sitt förhållande till vänstern säger ekologisterna till Gorz: "Om vänstern accepterar vår existens som en av sina autonoma delar, så tjänar alla på det; såväl vi som de, kanske mera de än vi."

PÉTER SZIL